

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

УДК 378.141

Г.І. Батичко
Г.І. Руденко

ДИНАМІКА КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО ТА ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ» В МДУ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ДИСКУРС

Становлення інформаційного суспільства супроводжується трансформацією світового соціокультурного простору, що позначилося і на переформатуванні системи підготовки професійних кадрів. Важливого значення в умовах системної перебудови набувають ті напрями підготовки, що пов'язані з пошуком, обробкою та аналізом інформації. Спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність» має яскраво виражене інформаційно-аналітичне спрямування, саме тому вона віддзеркалює стан суспільних змін зумовлених формуванням інформаційного суспільства в Україні. Аналіз динаміки контингенту студентів спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» в МДУ дозволяє виявити основні тенденції її розвитку відповідно до регіональних потреб на ринку праці, розробити систему заходів, які б сприяли створенню привабливого іміджу фахівця-документознавця.

Ключові слова: інформаційне суспільство, соціокультурний розвиток, освітянська система, «Документознавство та інформаційна діяльність», вищий навчальний заклад, контингент студентів, Маріупольський державний університет.

Межа ХХ-ХХІ століть позначена активною трансформацією соціокультурного простору. Перехідність епохи приводить до болючого і складного процесу реінтерпретації сенсів буття. Провідною тенденцією означеного процесу стає усвідомлення важливості інформації як основного чинника світоглядних впливів, економічної конкуренції та політичних маніпуляцій. Сутність трансформації соціокультурного простору в світовому масштабі є його глобалізація за рахунок розширення впливу інформаційних технологій, що вимагає нових заходів безпеки існування людської цивілізації. Не випадково останнім часом все гостріше ставиться питання «інформаційної культури», «інформаційної екології», необхідності формування нової «культурологічної парадигми мислення». Означені питання піднімаються провідними авторитетами в інформаційній та культурологічній царині. Досить нагадати твори У. Еко, М.Маклюєна, Г.Почепцова, В.Шейка тощо.

Освітянська галузь є однією з найбільш чутливих сфер, своєрідним запобіжником перенапруження, закономірно, що виклики ХХІ століття вимагають і формування нового ставлення до освіти взагалі і окремих її сегментів зокрема. В цьому контексті сформованість компетенцій молодого фахівця відповідно до інформаційного вектору є не просто ознакою, а вимогою часу. Відповідно, становлення інформаційного суспільства супроводжується і формуванням нових галузей підготовки фахівців, призначення яких – забезпечити використання інформаційних технологій з метою раціоналізації керування персоналом в установах і організаціях, сприяння запровадженню міжнародних стандартів на рівні

організаційної культури як чинника створення глобального соціокультурного простору. Саме тому в II половині XX століття починається становлення спеціальностей спрямованих на впровадження інформаційних технологій на етапі прийняття управлінських рішень та документального їх оформлення, це: «Документознавство та інформаційна діяльність» (Україна), «Документоведение и документационное обеспечение управления» (Росія), «Records Management» (США). В цьому сенсі виявлення основних тенденцій розвитку новоствореної галузі здатне віддзеркалити соціокультурні зміни, що відбуваються в світі і Україні зокрема.

Інтенсивний розвиток спеціальностей документно-інформаційного спрямування є закономірним наслідком світоглядних змін, що супроводжують становлення інформаційного суспільства. Слушним зауваженням щодо сутності трансформації соціокультурного простору є визначення М.Маклюена «мозаїчності мислення» сучасної людини, що вимагає принципово іншого принципу здобуття інформації, коли перевага віддається відео матеріалам фрагментарного типу [6, с.133]. Здатність до інформаційного пошуку та експертної оцінки фахівців, що здобули структурувати її, отже і подолати означену фрагментарність, що підвищує попит на них на сучасному ринку праці.

Іншою вихідною тезою для розуміння нового типу організації соціокультурного простору є теорія мережевої структури, обґрунтована в творах Е. Кастельса, який приділяє увагу процесу переходу людського суспільства до інформаційної епохи. В дослідженнях «Становлення суспільства мережевих структур» та «Галактика Інтернет: роздуми про Інтернет, бізнес та суспільство» автор слушно використовує метафору «мережа» для обґрунтування нового типу суспільної комунікації, згідно з яким суспільство розглядається як «комплекс взаємопов'язаних вузлів» причому зміст кожного з вузлів визначається характером конкретної мережевої структури» [4]. Наслідком цього твердження є специфіка передання інформації на основі певного коду, що є спільним для всіх елементів мережі. Наявність означеного коду є ознакою достовірності отриманої інформації. В умовах збільшення потоку інформації наведені судження є важливими для розуміння тих процесів, що супроводжують процес прийняття рішення на основі здійснення вибору з альтернативних варіантів. І саме фахівці, що здатні до інформаційно-аналітичної діяльності, можуть подолати замкнене коло непорозуміння, виробивши універсальний код для передання інформації. Визначені ознаки переконують, що аналіз процесу формування і розвитку спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» може стати показовим, позаяк наочно віддзеркалює сутність становлення нового типу свідомості.

Найбільш яскраво світоглядні зміни виявляються в точці біфуркації. Саме тому аналіз ключових моментів для особистості (наприклад обрання спеціальності при вступі до ВНЗ) може стати важливим з точки зору адаптації особистості до соціокультурних змін. При виборі професії, а отже і спеціальності, вступник керується безліччю аргументів серед яких і престижність професії, її конкурентоспроможність, комфортність навчання, відомість ВНЗ тощо. Результатом цього вибору стає процес формування контингенту студентів. Не випадково саме ця позиція, відповідно до акредитаційних умов, є важливим аспектом самоаналізу ВНЗ. В цьому контексті аналіз динаміки контингенту студентів здатен забезпечити об'єктивність оцінки соціокультурних змін, виявити недоліки і спрогнозувати необхідні зміни як на рівні регіону, так і країни в цілому.

Спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність» саме в МДУ обрано для аналізу не випадково. Маріупольський державний університет є ровесником незалежної України, стрімко і динамічно розвивається. Спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність» в МДУ існує уже протягом 10 років (з 2003 року), отже пройшла вже повний цикл свого формування, що дозволяє виявити певні тенденції її розвитку. За цей час сформувався імідж спеціальності, її випускники зайняли свою нішу на регіональному

ринку праці. **Мета** статті - на основі аналізу контингенту студентів спеціальності виявити основні показники трансформації соціокультурного простору.

Зважаючи на відносну молодість спеціальності, з одного боку, та стрімкий розвиток інформаційних технологій, з іншого, зрозумілим стає дискусійність у визначенні основних підходів до підготовки фахівців інформаційно-документознавчої сфери на сучасному етапі. Адже професійне застосування інформаційних аналітиків розширюється, виникають нові посади, все це створює необхідність формування нових компетенцій у випускників спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність». Не випадково, історія розвитку та сутнісні риси підготовки фахівця за означеним напрямком не втрачають своєї актуальності. В роботах провідних документознавців України приділяється значна увага особливостям підготовки фахівців документно-інформаційного напрямку. Найбільш системним підходом визначаються публікації останнього часу, а саме роботи В. Бездрабко, Н. Гайсинюк, С. Дубової, Г.Власової, Н. Кушнарєнко, Г.Малик, О. Матвієнко, Ю.Палехи.

Сучасний документознавець має широке функціональне поле діяльності, пов'язане з одержанням, використанням, поширенням і зберіганням соціально значущої документованої інформації для досягнення стратегічних і тактичних цілей суб'єктів інформаційних відносин. Якісна реалізація цих завдань професіоналом залежить від рівня його підготовки у вищому навчальному закладі та цілеспрямованого впровадження компетентнісного підходу в освіту, який передбачає результативну спрямованість навчально-виховного процесу на формування конкурентоспроможного фахівця, здатного до творчості й саморозвитку [2, с.59].

Відкриття спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» в Україні (1995 р.) стало адекватною реакцією на процеси, що відбулись в соціально – комунікативній сфері: активний розвиток систем зв'язку, телекомунікацій, створення інформаційного системно – мережевого простору. Спочатку становлення спеціальності відбувалося на базі бібліотечної освіти, а згодом до підготовки фахівців документно-інформаційного спрямування долучилися вищі навчальні заклади різного спрямування, що призвело до варіативності підготовки. Як слушно зауважує д.і.н., професор І.І. Тюрменко, підготовка спеціалістів з документознавства в Україні має ту особливість, що кожний навчальний заклад враховує профіль свого навчального закладу та певною мірою – «моду на професію», що виявляється у присвоєнні відповідних кваліфікацій [9].

Дійсно, на сьогодні в Інституті державного управління Київського національного університету культури і мистецтв окрім документознавчо-інформаційному циклу дисциплін особлива увага приділяється теорії й практиці державного управління, PR-технологіям. У Національній державній академії керівних кадрів культури кафедра документознавства та управління соціальними комунікаціями, реорганізована у 2011 р., веде підготовку за спеціальностями менеджер-документознавець, менеджер інформаційних систем і технологій, документознавець-менеджер інформаційно-аналітичних структур тощо. Національний авіаційний університет, маючи фундаментальну технічну базу, орієнтується на гармонійне поєднання гуманітарної і комп'ютерної підготовки, присвоюючи кваліфікацію відповідно до національного класифікатора професій. Слід зауважити, що Національний авіаційний університет у цьому плані чи не єдиний вищий навчальний заклад України, який готує документознавця, інженера науково-технічної інформації, наукового співробітника з науково-технічної інформації.

Особливості регіональних потреб та різні вектори підготовки в різнопрофільних начальних закладах створюють варіативність підготовки фахівців, що стає на перешкоді реалізації принципу відкритості та академічної мобільності сучасної університетської освіти. Подолання цих розбіжностей частково вирішується шляхом створення галузевого стандарту з документознавства та інформаційної діяльності. Перший варіант стандарту було розроблено протягом 2004–2005 років із залученням провідних фахівців документознавчої

галузі всіх регіонів України. Але на сьогодні існує нагальна потреба ц його вдосконаленні. На жаль, друга редакція стандарту наразі ще знаходиться в стадії обговорення.

В Маріупольському державному університеті (МДУ) підготовка фахівців за напрямом «Культура», спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність» здійснюється на кафедрі культурології та інформаційної діяльності історичного факультету починаючи з 2003 року. Ліцензування підготовки документознавців в МДУ відбувалося в той час, коли вже більше 15 ВНЗ успішно здійснювали підготовку фахівців документно-інформаційного напрямку і на південному сході України майже кожен з обласних центрів надавав освітні послуги за даним напрямом (м. Донецьк - ДонНУ, м. Луганськ - СНУ ім. Даля, м. Харків - ХДАК, ХАУ), а за Харковом стійко закріпився імідж потужного центру розвитку документознавчої науки завдяки зусиллям Н.Кушнарєнко та Л.Філіпової. В цій ситуації запорукою успіху молодого вузу стала установка на активне засвоєння досягнень провідних університетів шляхом налагодження активної співпраці. З дня відкриття спеціальності і до 2005 року щорічний ліцензований набір студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» складав 30 осіб. Але значний попит протягом трьох років обумовив необхідність збільшення ліцензованого обсягу до 55 осіб (2006 р.)

З метою надання студентам можливості більш ґрунтовного опанування новітніми технологіями з 2006 – 2007 навчального року поруч з традиційною («Інформаційно-документне забезпечення управління») було здійснено впровадження нової спеціалізації - «Документно-інформаційні системи», що позитивно вплинуло і на можливість розширити межі працевлаштування майбутніх випускників, і підвищило інтерес до спеціальності з боку абітурієнтів. Запровадження заочної форми навчання (2008 р.), ліцензування ОКР «Спеціаліст»(2007 р.) та ОКР «Магістр» (2008 р.) позитивно позначилося на розвитку спеціальності, про що переконливо свідчать статистичні дані приймальної комісії. Найбільш показовою у цьому плані є динаміка змін кількості поданих заяв на денне відділення спеціальності абітурієнтів за 2005-2012 рр., що представлено на рисунку 1.

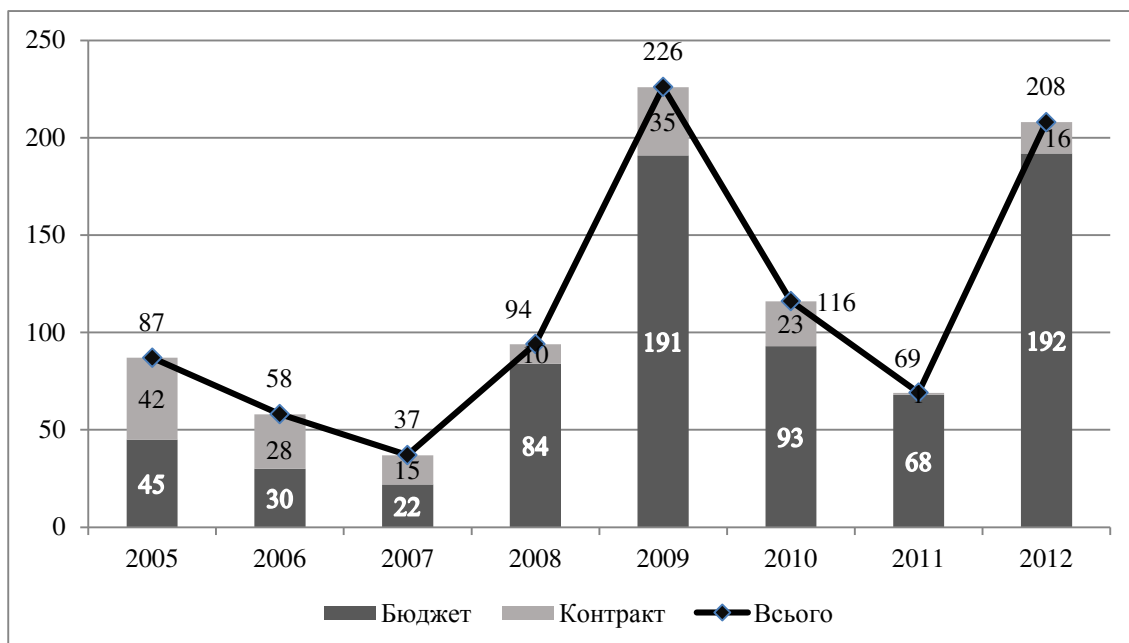


Рисунок 1 – Кількість поданих заяв на спеціальність (денне відділення)

Як свідчить наведена діаграма, найбільш рейтинговими роками спеціальності за кількістю поданих заяв на ОКР «Бакалавр» стали 2008, 2009 та 2012 роки. Тенденція до збільшення абітурієнтів почалася у 2008 р. з введенням ЗНО і відміною вступних екзаменів у

ВНЗ. Так, у 2008 р. кількість поданих заяв зросла на 154% порівняно з 2007 р., а у 2009 р. – на 140% порівняно з попереднім. Однак, у 2012 р. кількість поданих заяв зросла на 201% і склала 208.

Сьогодні у МДУ сукупний ліцензований обсяг за трьома освітньо-кваліфікаційними рівнями (бакалавр, спеціаліст, магістр) спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» складає 190 осіб денної і заочної форм навчання, що повною мірою забезпечує потреби регіону.

В 2013 році формування контингенту студентів МДУ здійснювалося на підставі чинної ліцензії Серія АЕ № 220163 від 05.06.2013 р. Міністерства освіти і науки України та щорічних обсягів державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України.

Згідно Правил прийому у 2013 році абітурієнти мали змогу подавати заяву про вступ до ВНЗ як в паперовій, так і електронній (на сайті Єдиної державної електронної бази з питань освіти) формах за конкурсом незалежно від джерел фінансування. Можливість обрати в якості профільного іспиту математику або українську мову розширила коло претендентів на вступ до ВНЗ водночас призвела до збільшення фактору випадковості під час вибору спеціальності, оскільки той самий набір сертифікатів дозволяв паралельно брати участь в конкурсі на такі різнопланові спеціальності, як «Документознавство та інформаційна діяльність» і «Філологія». За час вступної кампанії 2013 р. на спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність» було зареєстровано 179 заяв на денну форму навчання та 12 заяв на заочну форму навчання [1, с.2].

На рис 2. можна простежити, що пік подання абітурієнтами документів співпадає з першою декадою роботи вступної кампанії. З 179 заяв було зареєстровано 83 у паперовій формі та 96 у електронній.

За результатами вступної кампанії МДУ у 2013 р. кількість зарахованих на спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність» склала 20 осіб на денну форму навчання та 7 осіб на заочну форму навчання, хоча прогнозувалося близько 30 на денну та 10 на заочну форму навчання. Такий результат вступної кампанії обумовлено, на нашу думку, наступними чинниками:

по-перше, нинішнім демографічним спадом який призводить до того, що практично будь-яка людина, яка має на меті не здобуття якісної освіти, а формальне отримання диплому, може стати студентом. За оперативними даними з регіонів, кількість випускників денних загальноосвітніх навчальних закладів системи Міністерства освіти і науки України у 2013 році складає 278 980 осіб, а 2012 році 328 590 осіб [3]. Так, цього року у ЗНО брали участь близько 300 тисяч вступників, а місць державного замовлення приблизно 310 тисяч, тобто більше, ніж абітурієнтів тому абітурієнти очікували можливість вступу на бюджет.

по-друге, згідно «Умов прийому до вищих навчальних закладів України у 2013 році», від 05.11.2012 № 1244 абітурієнти мали можливість подати заяву про вступ не більше, ніж до п'яти вищих навчальних закладах та не більше трьох заяв у кожному з ВНЗ. Проте в останні дні вступної кампанії до громадської мережі ОПОРА надходили скарги з приводу того, що абітурієнти попри те, що мають право подати 15 заяв, насправді подавали більше 30. Тобто відбувся певний технічний збій. Як зазначила, координатор освітніх програм громадянської мережі ОПОРА О.Стрелюк, що назвати конкретну цифру ОПОРА не може, бо, за повідомленням абітурієнтів, близько 2 тисяч людей подали свої заяви більше, ніж у шість ВНЗ [8]. Тож це знову підвищило очікування абітурієнтів щодо можливості вступу на бюджет.

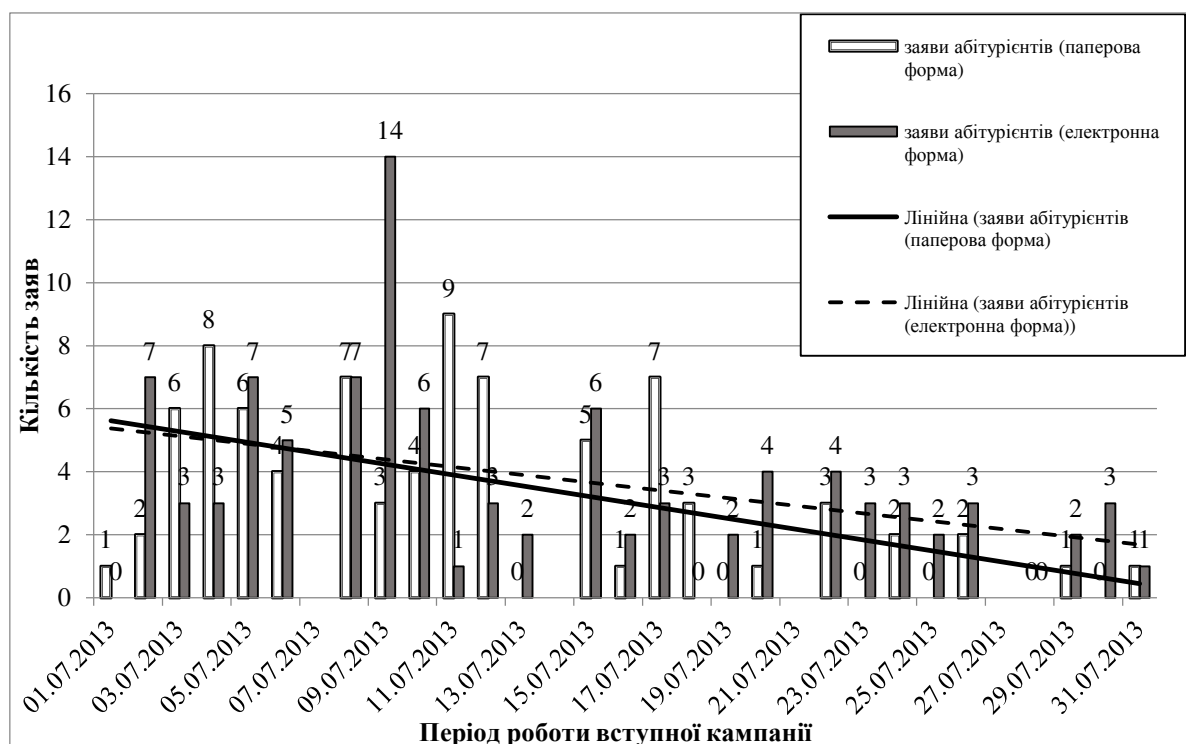


Рисунок 2 – Динаміка формування контингенту студентів спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» денної форми у 2013 році

по-третє, ще одним фактором є можливість подання електронної заяви. Так на рис.2 можна побачити, що більша частина абітурієнтів (96 осіб) подають заяви про вступ до МДУ на спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність» у електронній формі, а за результатами яких вступили лише 5. Електронна система подання документів працювала відносно добре, але при заповненні електронної заяви абітурієнти у поле «податковий номер» дуже часто записували номер атестату, що дозволяло абітурієнту при подачі документів у паперовій формі реєструватися, як новий суб'єкт. Тому, це могло і спричинити перебої в електронній системі, а саме - реєстрації більше ніж 15 заяв.

Наступним фактором можна назвати тенденцію відтоку українських вступників: вони оминають українські вищі навчальні заклади і подають документи до європейських. «Вступають туди, бо там немає корупції ні при вступі, ні в процесі навчання, бо там можна отримати безкоштовні гранти на навчання, і бо дипломи таких університетів визнаються всюди в світі, а не тільки на пострадянському просторі, як наші», так пояснює ситуацію голова правління Центру освітнього моніторингу, колишній заступник міністра освіти та науки П. Полянський [8].

Цікавою була ситуація і на рівні регіону. Згідно офіційного сайту «Інформаційна система «Конкурс» [7] сім ВНЗ на сході України мають ліцензію для підготовки бакалаврів за спеціальністю 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність»: ДонНУ (м.Донецьк), ЛНУ ім. Т.Шевченка, СНУ ім. Даля, ЛДІКМ (м.Луганськ), НАУ ХАІ, ХДАК (м.Харків), МДУ (м.Маріуполь). Насамперед, головною метою вступних кампаній є заповнення місць державного замовлення, з якою ВНЗ регіону впорались. Після того, як бюджетні місця закриті приймальні комісії розпочали «боротьбу» за абітурієнтів на контрактні місця. З цією метою впорався тільки НАУ ХАІ, який набрав повний ліцензований обсяг, був близьким до вирішення мети ДонНУ, який не добрав всього лише 13 абітурієнтів з 47 місць (28%) ліцензованого обсягу.

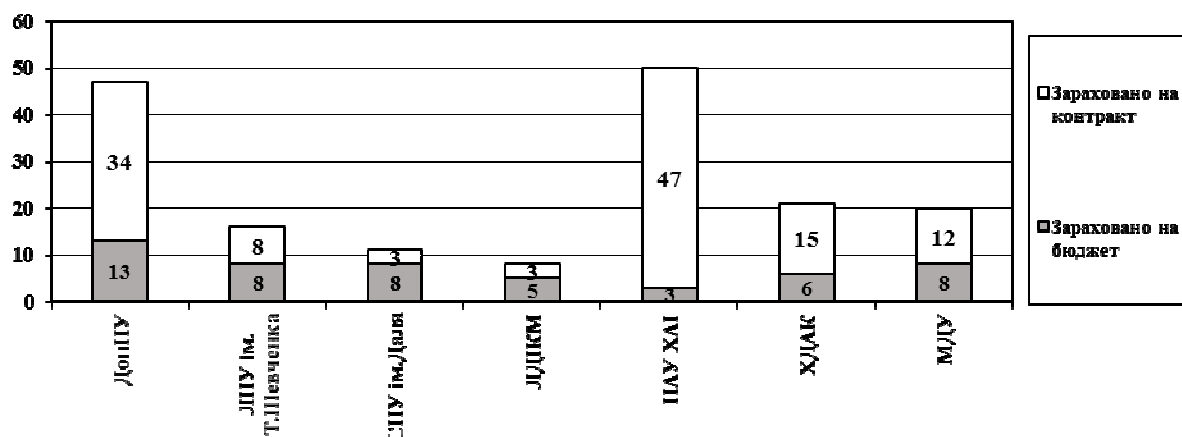


Рисунок 3 – Зараховані абітурієнти на спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність» на сході України (за матеріалами «Інформаційної системи конкурсу»[7])

Порівнявши особливості підготовки документознавців ВНЗ регіону було виявлено, що з семи вищих східної України документознавців за спеціалізаціями готують тільки два ВНЗ (НАУ ХАІ та МДУ). У НАУ ХАІ бакалаври можуть навчатися на таких спеціалізаціях, як «Документне забезпечення науково-технічної діяльності», «Документне забезпечення митно-брокерської діяльності», «Документне забезпечення рекламно-інформаційної діяльності». Так як абітурієнти насамперед роблять свій вибір орієнтуючись на «цікаві назви», на незвичайні спеціальності та спеціалізацій, то можливо це і послужило одною з причин популярності НАУ ХАІ.

Ще одним фактором який міг вплинути на рішення вступників є «Рейтинг університетів України III, IV рівнів акредитації топ-200 України», який створюється Центром міжнародних проектів НДІ прикладних інформаційних технологій. Хоча у цьому рейтингу НАУ ХАІ займає третю позицію серед ВНЗ, які готують документознавців на сході України, але оцінку міжнародного визначення він має найвищу. Це підтверджує керівник Оргкомітету «Топ-200 Україна» О. Линовицька: «У низці університетів — КНУ ім. Т.Шевченка, Національному аерокосмічному університеті ім.М.Жуковського «ХАІ», Таврійському національному університеті ім. В.Вернадського, Донецькому національному університеті, Сумському державному університеті та інших — помітно активізувалося міжнародне співробітництво, збільшилася кількість програм студентського обміну й програм подвійних дипломів, розширилася участь у європейських наукових програмах» [9].

Серед ВНЗ, що готують документознавців на сході України, лише один навчальний заклад не знаходиться в обласному центрі, це – МДУ. Порівняння результатів вступної кампанії в МДУ з ситуацією у вищих обласних центрів свідчить, що незважаючи на різницю статусу та не зовсім сприятливі екологічні умови м. Маріуполя, МДУ вдалося заповнити ліцензійний обсяг на 36%, тоді як жодному з ВНЗ Луганщини не вдалося подолати 30% бар'єр, а ХДАК, відома як колицка документознавчої освіти на Україні, теж поступилася МДУ (35%). Важливо, що з 20 першокурсників МДУ половина проживає за межами міста. Причому означена тенденція спостерігається уже протягом останніх трьох років, з того часу, коли одним з дієвих засобів профорієнтації став офіційний сайт кафедри.

Отже можна зробити висновок, процес формування контингенту студентів спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» на сьогоднішній день стикається з рядом проблем, ключового значення серед яких не втрачає демографічна ситуація України. По-друге, потребує вдосконалення і Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Для покращення процесу формування контингенту студентів спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» в МДУ необхідно налагодити власну модель профорієнтаційної роботи, а саме удосконалити співпрацю з освітніми закладами Донецького регіону в рамках укладених угод про співпрацю, сприяти оновлення інформації сайту та створення і розповсюдження інформаційних матеріалів серед випускників шкіл, проведення іміджевих заходів, розширення спектру спеціалізацій, що відповідають вимогам сьогодення і є привабливими для абітурієнтів. Сьогоднішні освітні реалії такі, що вимагають постійного прогнозування та оновлення, тому і процес формування контингенту студентів стає своєрідним індикатором правильності обраного ВНЗ шляху.

Список використаної літератури

1. Аналітичні матеріали вступної кампанії-2013 / Константинова Ю.В., Гапонюк О.І., Кригіна О.В. та ін. – Маріуполь, 2013. – 39 с.

2. Бездрабко В.В. Документознавча освіта в Україні: становлення, сучасний стан і перспективи / В.В. Бездрабко // «Гілея (науковий вісник)». – К. – 2009. – Випуск 20. – С. 56 – 66.

3. Експерти-освітяни підбили підсумки вступної кампанії-2013 та розповіли з якими проблемами довелось зіткнутися цьогорічним абітурієнтам. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kolomyya.org/se/sites/pb/52204/>

4. Кастельс М. Материалы для исследовательской теории сетевого общества / М. Кастельс – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://christosocio.info/content/view/142/72/>

5. Кількість випускників у 2013 році (оперативні дані) - Міністерство освіти і науки України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/ua/news/8747-kilkist-vipusknikiv-u-2013-rotsi-operativni-dani>

6. Мак-Люэн М. Галактика Гуттенберга: Сотворение человека печатной культуры / Маршалл Мак-Люэн. – К.: Ника-Центр, 2003.— 432 с.

7. Офіційний сайт Інформаційна система «Конкурс». – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.vstup.info/>

8. Результати кампанії «За прозорий вступ до ВНЗ!» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://opora.lviv.ua/?p=2951>

9. Тюрменко І.І. Підготовка фахівців з документознавства в Україні: досвід та перспективи розвитку / І.І. Тюрменко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/14518/1/69_150-151_maket-ena-ntb\(099\).pdf](http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/14518/1/69_150-151_maket-ena-ntb(099).pdf)

10. Широкова Н. Особливості вступної кампанії-2013 / Н. Широкова – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/articles/1593.html>

Стаття надійшла до редакції 11.12.2013

G.I. Batychko, G.I. Rudenko

DYNAMICS OF THE POOL OF STUDENTS MAJORING IN RECORDS MANAGEMENT AND INFORMATIONAL ACTIVITIES OF MARIUPOL STATE UNIVERSITY: SOCIO-CULTURAL DISCOURSE

The formation of information society is accompanied by the transformation of the global socio-cultural space, which affected the reformatting of system of professional personnel training. In the systemic restructuring conditions important role acquire those areas of training related to search, process and analyze information. Specialty "Records Management and Information Activities" has distinct information-analytical character, precisely because it reflects the state of the social changes caused by the formation of the information society in Ukraine. Qualitative formation of the pool of students is important indicator of both the specialty development and the university success. The analysis of the dynamics of the pool of students of the specialty "Records Management

and Information Activities" in Mariupol State University allows to identify the main trends of its development in accordance with regional needs in the labor market, to develop the system of measures that would help to create an attractive image of Records Management specialist. Sociocultural discourse of examination the problem allows to reveal the errors at the level of functioning of the training system and offer relevant tools for its overcome.

Keywords: *information society, socio-cultural development, educational system, "Records Management and Information Activities," university, the pool of students, Mariupol State University.*

УДК 316.7

О.В. Богатикова

ОСНОВНІ ЕТАПИ НАУКОВОЇ ТА ВИКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Г. ПАВЛУЦЬКОГО

Розглядається життєвий та творчий шлях визначного українського мистецтвознавця Г. Павлуцького. Висвітлено основні етапи і напрямки наукової та викладацької діяльності вченого, а також встановлено пріоритетні спрямування громадської роботи в культурологічному просторі України другої половини XIX – початку XX ст.

Ключові слова. *Київський університет Св. Володимира, Київське кустарне товариство, Київське товариство художників, Товариство діячів українського пластичного мистецтва, український орнамент.*

В кінці XIX – на початку XX ст. в українському суспільстві відбувалися давно назрілі національні, економічні, соціальні дискусії, полеміки, зміни, перетворення. Це своєю чергою обумовило суттєві зрушення в галузі художньої культури, науки, освіти тощо. Нові умови життя періоду 20-х років минулого століття вимагали переосмислення старих і пошуку нових методів та підходів у вивченні культурного насліддя українського народу. Значний вклад у системне дослідження вітчизняної культурної спадщини зробили М. Біляшівський, О. Лазаревський, Г. Лукомський, А. Новицький, В. Модзалевський, М. Петров, Г. Павлуцький та інші.

Передусім зазначимо, що одним з фундаторів української школи мистецтвознавства був саме Григорій Павлуцький, хоча на сьогодні ще не здійснено жодного ґрунтовного дослідження його життєпису та наукової діяльності [1, с. 62 – 65].

З початку 1990-х рр. почали з'являтися окремі розвідки, присвячені його науковій діяльності та теоретичній спадщині, серед яких роботи Н. Красніцької [1], В. Афанасьєва [2], О. Сторчай [3], Н. Німенко [4], Є. Колісника [5], А. Пучкова [6], О. Денисенко [7], І. Удріс [8] та інші.

Опрацювання вказаної джерельної бази засвідчило, що Г. Павлуцький народився 19 січня 1861 р. в родині київського лікаря та домовласника Г. Павлуцького. Початкову освіту Г. Павлуцький здобув удома, далі навчався у Третій київській гімназії [6, с. 455], після закінчення якої вступив на історико-філологічне відділення університету Св. Володимира [1, с. 62].

Г. Павлуцький рано проявив хист дослідника: його перша студентська публікація “Корнелія Таціта «Діалог про ораторів»: К вопросу об авторстве «Разговора об ораторах»”